

Sygn. akt VII U 171/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 marca 2018r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie:

Przewodniczący: SSO Agnieszka Stachurska

Protokolant: Urszula Kalinowska

po rozpoznaniu w dniu 19 marca 2018r. w Warszawie

sprawy E. K., (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w (...) w W., (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością
w (...) w (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością we W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o ustalenie właściwego ustawodawstwa i o wydanie na formularzu A1 zaświadczenia o ustawodawstwie dotyczącym
zabezpieczenia społecznego mającym zastosowanie do osoby uprawnionej

na skutek odwołania E. K., (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w (...) w (...) w W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 18 września 2015r., numer (...) oraz

na skutek odwołania (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w (...) w W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 19 kwietnia 2016r., numer (...)

z udziałem zainteresowanych (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością we W.

1. umarza postępowanie z odwołania (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w (...) w W. od decyzji z dnia 18
września 2015r., numer (...);

2. oddala odwołania (...) w W. od decyzji z dnia 18 września 2015r., numer (...);

3. zmienia decyzję z dnia 19 kwietnia 2016r., numer (...), w ten sposób, że zobowiązuje Zakład Ubezpieczeń
Społecznych Oddział w O. do wydania (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w (...) w W. na formularzu A1
zaświadczenia o ustawodawstwie dotyczącym zabezpieczenia społecznego mającym zastosowanie do E. K. w okresie
od 24 lutego 2016r. do 30 grudnia 2016r.;

4. oddala w pozostałym zakresie odwołanie od decyzji z dnia 19 kwietnia 2016r., numer (...).

UZASADNIENIE

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. złożyła w dniu 26 października 2015r. odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 18 września 2015r., nr (...). Pełnomocnik odwołującej się spółki zarzuciła zaskarżonej decyzji:

1) naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 7, art. 10, art. 75, art. 77, art. 78, art. 80 k.p.a. w zw. z art. 123 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (dalej u.s.u.s.) oraz pkt 5 preambuły rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 dotyczącego wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2014 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, poprzez niedokładne wyjaśnienie stanu faktycznego oraz rozpatrzenie materiału dowodowego i niezgodne ze stanem faktycznym, zupełnie dowolne przyjęcie, że sprawowanie opieki nad osobami starszymi czy schorowanymi w Niemczech wymaga całodobowej opieki, co miało istotny wpływ na treść decyzji, bowiem w konsekwencji spowodowało błędne przyjęcie przez organ rentowy, że E. K. nie jest osobą wykonującą pracę najemną w dwóch krajach, do której znajduje zastosowanie art. 13 rozporządzenia nr 883/2004;

2) naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 107 k.p.a. w zw. z art. 123 u.s.u.s., poprzez niewskazanie w skarżonej decyzji w jaki sposób organ rentowy wyliczył czas aktywności zawodowej ubezpieczonej na terenie Niemiec i na terenie Polski, co sprawia, że decyzja nie poddaje się kontroli instancyjnej;

3) naruszenie prawa materialnego, tj. art. 12 rozporządzenia nr 883/2004, poprzez zupełne pominięcie wskazanej regulacji, podczas gdy nawet, gdyby przyjąć, że ubezpieczona nie wykonywała usług w Polsce w stopniu większym niż marginalny i w stosunku do niej nie znajduje zastosowania art. 13 ww. rozporządzenia, to zastosowanie winien mieć art. 12, a organ rentowy winien zbadać sytuację ubezpieczonej z urzędu.

Wskazując na powołane zarzuty pełnomocnik odwołującej się spółki wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji i ustalenie, że od dnia 25 lutego 2015r. do dnia 23 lutego 2016r. do ubezpieczonej E. K. zastosowanie ma polskie ustawodawstwo w zakresie zabezpieczenia społecznego i zobowiązanie organu rentowego do wydania ubezpieczonej formularza A1 (odwołanie z dnia 23 października 2015r., k. 2-10 a.s.). Sprawie nadano sygnaturę akt VII U 171/16 (k. 1 a.s.).

W dniu 26 października 2015r. odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 18 września 2015r., nr (...), złożyły również **(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.** oraz **E. K.** W obu odwołaniach strony powołały się na tożsamą argumentację jak w przypadku odwołania (...) sp. z o.o. i wniosły o zmianę zaskarżonej decyzji i ustalenie, że od dnia 25 lutego 2015r. do dnia 23 lutego 2016r. do ubezpieczonej E. K. zastosowanie ma polskie ustawodawstwo w zakresie zabezpieczenia społecznego i zobowiązanie organu rentowego do wydania ubezpieczonej formularza A1. Sprawom nadano sygnatury akt odpowiednio VII U 601/16 oraz VII U 626/16 (odwołania: k. 2-12 a.s. VII U 601/16, k. 2-9 a.s. VII U 626/16).

W odpowiedzi na powyższe odwołania **Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.** wniósł o ich oddalenie. Uzasadniając swoje stanowisko w sprawie organ rentowy wyjaśnił, że skarżoną decyzją na podstawie art. 83 ust. 1 u.s.u.s., art. 11 ust. 3 lit. a w zw. z art. 13 rozporządzenia nr 883/2004, art. 14.5b rozporządzenia nr 987/2009 stwierdził, że w okresie od 25 lutego 2015r. do 23 lutego 2016r. właściwym ustawodawstwem w zakresie ubezpieczenia społecznego dla E. K. jest ustawodawstwo niemieckie.

Organ rentowy wskazał, że ubezpieczona E. K. została zgłoszona do ubezpieczenia społecznego przez (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. (funkcjonująca wcześniej pod firmą (...) sp. z o.o.) w okresie od 23 lutego 2015r. oraz przez (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. (funkcjonująca wcześniej pod firmą (...) sp. z o.o.). W toku postępowania ustalono,

że ubezpieczona przebywała w Niemczech w celu świadczenia pracy najemnej w postaci sprawowania opieki nad osobami starszymi lub schorowanymi w okresach od 24 lutego 2015r. do 26 kwietnia 2015r. oraz od 6 czerwca 2015r. do 6 sierpnia 2015r.

Dla firmy (...) sp. z o.o. wykonywała pracę najemną w okresie od 23 lutego 2015r. do 26 lutego 2015r., a także przez 17 dni w marcu 2015r., 10 dni w kwietniu 2015r. i 17 dni w maju 2015r. W ocenie organu rentowego z powyższego wynika, że ubezpieczona przebywając w Niemczech w celu sprawowania opieki nad osobami starszymi na rzecz (...) sp. z o.o. wykonywała także czynności na rzecz firmy (...) sp. z o.o., czyli wykonywała pracę na terenie Niemiec, a nie tylko w Polsce. Zdaniem organu rentowego, ubezpieczona E. K. w czasie przebywania na terenie Niemiec pozostawała w gotowości do wykonywania czynności na rzecz podopiecznego w miejscu jego zamieszkania, a więc pozostawała w dyspozycji w miejscu określonym przez zleceniodawcę. Wobec powyższego organ rentowy stwierdził, że praca ubezpieczonej na rzecz (...) sp. z o.o., wykonywana w Polsce, miała charakter marginalny, służebny, pomocniczy dla pracy głównej wykonywanej w Niemczech, czego konsekwencją było ustalenie ustawodawstwa niemieckiego w spornym okresie (odpowiedzi na odwołanie, k. 31-32 a.s. VII U 171/16, k. 19-20 a.s. VII U 626/16, k. 54-56 a.s. VII U 601/16).

W dniu 2 czerwca 2016r. (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. złożyła dwa odwołania od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 19 kwietnia 2016r., nr (...). Pełnomocnik odwołującej się spółki zarzuciła zaskarżonej decyzji:

- 1) naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 7, art. 10, art. 75, art. 77, art. 78, art. 80 k.p.a. w zw. z art. 123 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (dalej: u.s.u.s.) oraz pkt 5 preambuły rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 dotyczącego wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2014 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego poprzez niedokładne wyjaśnienie stanu faktycznego oraz nierozpatrzenie materiału dowodowego i nierozpoznanie sprawy, co skutkowało odmową wydania formularza A1 dla ubezpieczonej E. K.;
- 2) naruszenie prawa materialnego, tj. art. 13 rozporządzenia nr 883/2004, poprzez jego niezastosowanie;
- 3) naruszenie prawa materialnego, tj. art. 16 rozporządzenia nr 883/2004, poprzez nieprzeprowadzenie postępowania, o którym mowa w tym przepisie.

W związku z powyższymi zarzutami pełnomocnik strony odwołującej wniosła o uchylenie decyzji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania organowi rentowemu, ewentualnie o zmianę zaskarżonej decyzji i ustalenie, że w okresie od 24 lutego 2016r. do 12 stycznia 2017r. w stosunku do ubezpieczonej E. K. zastosowanie ma polskie ustawodawstwo w zakresie zabezpieczenia społecznego i zobowiązanie organu rentowego do wydania ubezpieczonej formularza A1. Sprawom nadano sygnatury VII U 857/16 oraz VII U 932/16 (odwołania, k. 3-7 a.s. VII U 857/16 oraz k. 2-6 a.s. VII U 932/16).

W odpowiedzi na powyższe odwołania Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. wniósł o ich oddalenie. Organ rentowy wyjaśnił, że zaskarżoną decyzją na podstawie art. 219 k.p.a. w zw. z art. 83b ust. 1 u.s.u.s. odmówił wydania ubezpieczonej E. K. zaświadczenia o ustawodawstwie dotyczącym ubezpieczenia społecznego mającym zastosowanie do osoby uprawnionej, na formularzu A1, na okres od 19 stycznia 2016r. do 12 stycznia 2017r.

Uzasadniając swoje stanowisko w sprawie organ rentowy wskazał, że pismem z dnia 1 lipca 2015r. ustalono dla E. K. ustawodawstwo w zakresie zabezpieczenia społecznego w okresie od 24 lutego 2015r. do 23 lutego 2016r. Informacja o ustalonym ustawodawstwie została przekazana właściwej instytucji w Niemczech, która nie wniosła zastrzeżeń, a tym samym niemieckie ustawodawstwo stało się ostateczne. Okoliczność ta została potwierdzona w decyzji z dnia 18 września 2015r., nr 606/15. Powołując się

na powyższe organ rentowy odmówił wydania żądanego zaświadczenia o podleganiu przez E. K. ustawodawstwu polskiemu w okresie od 19 stycznia 2016r. do 12 stycznia 2017r., ponieważ można podlegać ustawodawstwu tylko jednego Państwa Członkowskiego (odpowiedź na odwołanie, k. 27 a.s. VII U 932/16, k. 33 a.s. VII U 857/16).

Zarządzeniami z dnia 27 kwietnia 2016r. oraz z dnia 8 czerwca 2016r. sprawy VII U 626/16 oraz VII U 606/16 zostały na podstawie art. 219 k.p.c. połączone ze sprawą VII U 171/16 celem łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia oraz dalszego prowadzenia pod sygnaturą VII U 171/16 (k. 53 a.s. VII U 626/16, k. 76 a.s. VII U 606/16). Następnie zarządzeniami z dnia 25 lipca 2016r. sprawy VII U 857/16 oraz VII U 932/16 zostały na podstawie art. 219 k.p.c. połączone ze sprawą VII U 171/16 celem łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia oraz dalszego prowadzenia pod sygnaturą VII U 171/16 (k. 35 a.s. VII U 857/16, k. 30 a.s. VII U 932/16).

Postanowieniem z dnia 27 lipca 2016r. Sąd zawiadomił zainteresowaną (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą we W. o toczącym się postępowaniu z odwołania (...) sp. z o.o. od decyzji (...) Oddział w O. z 19 kwietnia 2016r., nr (...) (k. 166 a.s.). W piśmie procesowym z dnia 16 września 2016r. zainteresowana złożyła oświadczenie o przystąpieniu do sprawy i wskazała, że popiera odwołania, wnioski i twierdzenia odwołującej (...) sp. z o.o. (k. 190-191 a.s.).

W toku postępowania (...) sp. z o.o. uległa przekształceniu w (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. w likwidacji, (...) Sp. z o.o. uległa przekształceniu w (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. w likwidacji, zaś (...) sp. z o.o. uległa przekształceniu w spółkę (...) sp. z o.o. z siedzibą we W.. (...) Sp. z o.o. w likwidacji została wykreślona z rejestru KRS, wpis stał się prawomocny z dniem 22 grudnia 2016r. Z kolei (...) sp. z o.o. została wykreślona z rejestru KRS w dniu 25 stycznia 2018r. (odpisy z KRS, k. 115 a.s. oraz k. 325-330 a.s., protokół rozprawy z 07 lutego 2018r., k. 334 a.s., pismo procesowe pełnomocnik odwołujących, k. 350 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołujące się spółki: (...) sp. z o.o. oraz (...) sp. z o.o. w likwidacji, funkcjonując wcześniej jako (...) sp. z o.o. i (...) sp. z o.o., stanowiły część marki M.. Oprócz ww. spółek w ramach marki funkcjonowały również takie spółki jak zainteresowana (...) sp. z o.o. (poprzednio (...) sp. z o.o.) oraz M. C.. Przedmiotem działalności ww. spółek było świadczenie usług w zakresie sprawowania opieki nad osobami starszymi w Niemczech.

W ramach prowadzonej działalności marka M. zatrudniała opiekunki na podstawie umów zlecenia lub umów o świadczenie usług, które były kierowane do pracy z podopiecznymi. Opiekunkom były przedstawiane oferty zawierające informacje dotyczące warunków i miejsca pracy, wynagrodzenia oraz podopiecznych. Oferty były sporządzane każdorazowo w oparciu o informacje udzielane przez klientów w formularzach.

Spółki otrzymywały formularze od klientów, w których były zawarte dane podopiecznych, nad którymi miała być sprawowana opieka. Formularze zawierały również informacje m.in. na temat chorób podopiecznego i czynności, jakie miałyby być wykonywane przez opiekunki. W formularzu określano również ilość godzin opieki, zazwyczaj w wymiarze od 30 do 40 godzin tygodniowo. Opiekunki mogły wybrać ofertę, która im odpowiadała. Po wybraniu oferty zawierano z opiekunką umowę zlecenia, a następnie opiekunka była kierowana do pracy.

Opiekunki wykonywały takie czynności jak: pomoc w ubieraniu się, przygotowywanie posiłków, dbanie o gospodarstwo domowe czy też spędzanie czasu z podopiecznymi.

Z zakresu tych czynności były wyłączone czynności o charakterze medycznym, takie jak np. podawanie leków czy mierzenie poziomu cukru, jak również czynności rehabilitacyjne. Opiekunki mieszkaly z podopiecznymi w ich domach, wykonywały pracę zgodnie z umową, przy czym same ustalały sobie czas pracy uwzględniając potrzeby podopiecznych określone w formularzu lub doraźnie. Opiekunki miały kontakt z koordynatorami,

którym przekazywały informacje o nagłych przypadkach oraz w sytuacjach, gdy była wymagana np. pomoc specjalistyczna bądź klient zgłaszał zapotrzebowanie na zmianę zakresu opieki lub zwiększenie wymiaru jej godzin (zeznania świadka M. W., e-protokół - płyta CD, k. 246 a.s.).

Jedną z opiekunek zatrudnianych przez (...) sp. z o.o. była E. K., która rozpoczęła współpracę z ww. spółką na przełomie stycznia i lutego 2012 roku.

Na podstawie umów zawieranych z ww. spółką ubezpieczona sprawowała opiekę nad osobami starszymi w Niemczech. Jednocześnie zawierała umowy zlecenia z (...) sp. z o.o. oraz (...) sp. z o.o., na podstawie których miała wykonywać prace o charakterze marketingowym w Polsce, polegające na roznoszeniu ulotek, rozklejaniu plakatów oraz przedstawianiu ofert osobom zainteresowanym. Praca odwoływanej odbywała się naprzemiennie. Podczas pobytu w Niemczech miała sprawować opiekę nad podopiecznymi, zaś po powrocie do Polski miała wykonywać czynności o charakterze marketingowym (zeznania E. K., k. 299-300 a.s., zeznania świadka M. W., e-protokół - płyta CD, k. 246 a.s.).

W dniu 10 lutego 2015r. E. K. zawarła z (...) sp. z o.o., która wówczas funkcjonowała pod firmą (...) sp. z o.o. z siedzibą w W., umowę zlecenia nr (...), na podstawie której zobowiązała się do wykonywania usług polegających na opiece nad osobami starszymi lub chorymi, w tym także osobami niepełnosprawnymi, oraz na pomocy przy prowadzeniu w gospodarstwa domowego w miejscu zamieszkania tych osób. Usługi miały być wykonywane dla klientów zleceniobiorcy

na terenie Niemiec. Umowa została zawarta na czas określony od 24 lutego 2015r.

do 23 lutego 2016r. Jednocześnie, w tym samym dniu E. K. zawarła z (...) sp. z o.o., która wówczas funkcjonowała pod firmą (...) sp. z o.o., umowę zlecenia nr (...), na podstawie której zobowiązała się do świadczenia usług obejmujących przeprowadzanie badania rynku, czynności promocyjno-reklamowe, czynności rekrutacyjne, uczestnictwo w szkoleniach organizowanych przez zleceniodawcę oraz przeprowadzenie kursów szkoleniowych. Usługi miały być wykonywane na terenie Polski. Umowa została zawarta na czas określony od dnia 23 lutego 2015r. do dnia 23 lutego 2016r. (umowy zlecenie: nr (...), k. 11-14 a.r., nr 6/10/02/2015, k. 24-27 a.r.). (...) sp. z o.o. oraz (...) sp. z o.o. zgłosiły E. K. do ubezpieczeń społecznych odpowiednio od 23 lutego 2015r. i od 24 lutego 2015r. (decyzja ZUS z 18 września 2015r., k. 2-2v – okoliczność bezsporna).

W dniu 29 kwietnia 2015r. (...) sp. z o.o. złożyła do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. informację w celu poświadczenia dokumentu o ustawodawstwie właściwym dla osoby, która wykonuje pracę najemną w dwóch lub kilku Państwach Członkowskich UE, na podstawie art. 13.1 Rozporządzenia Parlamentu i Rady (WE) nr 883/2004, z wnioskiem o ustalenie ustawodawstwa właściwego dla E. K. i wydanie zaświadczenia na okres od 24 lutego 2015r. do 23 lutego 2016r. W powyższym piśmie wskazano, że E. K. we wskazanym okresie ma wykonywać pracę przez 55% czasu pracy w Polsce, gdzie wypracuje 51,5% wynagrodzenia oraz 45% czasu pracy za granicą, gdzie wypracuje 48,5% wynagrodzenia (wniosek do ZUS, k. 6 a.r.).

W toku postępowania (...) sp. z o.o. złożyła dokument w postaci umowy zlecenia z dnia 10 lutego 2015r., nr 10/10/02/2015. Dodatkowo E. K., wezwana przez organ rentowy do złożenia wyjaśnień, przedłożyła je w dniu 29 czerwca 2015r. wraz

z umową zlecenia z 10 lutego 2015r., nr 6/10/02/2015, zawartą z (...) sp. z o.o. (wezwanie do złożenia wyjaśnień, k. 20 a.r., wyjaśnienia E. K. z 29 czerwca 2015r., k. 23 a.r., umowy, k. 11-14 i 24-27 a.r.).

Po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego (...) Oddział w O. sporządził w dniu 1 lipca 2015r. pismo, w którym wskazał, że ustalił, że w okresie

od 24 lutego 2015r. do 23 lutego 2016r. E. K. podlega ustawodawstwu niemieckiemu w zakresie zabezpieczenia społecznego na podstawie art. 11 ust. 3 lit. a) w zw. z art. 13 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 883/2004 oraz w zw. z art. 14 ust. 5b rozporządzenia nr 987/2009. Pismo zostało wysłane do D. R. B. w dniu 3 lipca 2015r. i doręczone dnia 6 lipca 2015r. (wniosek, k. 6 a.r., pismo ZUS z 1 lipca 2015r., k. 47-48 a.r., zwrotne

potwierdzenie odbioru, k. 50 verte a.r.). Wskazana wyżej instytucja niemiecka nie wniosła zastrzeżeń do pisma (...) Oddział w O. z dnia 1 lipca 2015r. (akta rentowe).

W dniu 18 września 2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. wydał decyzję nr (...), w której stwierdził, że w okresie od 24 lutego 2015r. do 23 lutego 2016r. właściwym ustawodawstwem dla ubezpieczenia społecznego E. K. jest ustawodawstwo niemieckie. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wyjaśnił, że po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego uznał, iż praca E. K. na rzecz (...) sp. z o.o., wykonywana w Polsce, miała charakter marginalny i była wykonywana w służbie pracy głównej, którą była opieka nad osobami starszymi i schorowanymi w Niemczech, gdyż wykonywane czynności zmierzały do zrekrutowania pracowników z Polski, którzy wykonywaliby pracę w Niemczech. Na tej podstawie organ rentowy przyjął, że w całym okresie, w jakim wnioskowano o wydanie zaświadczenia A1, praca w Polsce miała charakter marginalny i była wykonywana w wymiarze nieprzekraczającym 5% (decyzja ZUS z 18 września 2015r., k. 1-3 a.r.).

W dniu 18 września 2015r. E. K. zawarła kolejną umowę zlecenia z (...) sp. z o.o. (funkcjonująca poprzednio jako (...) sp. z o.o.) nr 1/18/09/2015, na podstawie której zobowiązała się do wykonywania usług polegających na opiece nad osobami starszymi w Niemczech. Rodzaj i zakres czynności, jakie miały być wykonywane, był tożsamy jak w przypadku poprzedniej umowy nr (...) z 10 lutego 2015r. Zmianie uległa tylko wysokość wynagrodzenia. Strony zawarły powyższą umowę na okres od 29 września 2015r. do 28 września 2016r. (umowa zlecenia nr (...), k. 22-25 a.s.).

W dniu 12 stycznia 2016r. E. K. zawarła z (...) sp. z o.o. umowę o świadczenie usług nr 8/12/1/2016, na podstawie której zobowiązała się do świadczenia usług obejmujących przeprowadzenie badania rynku, czynności promocyjno-reklamowych, czynności rekrutacyjnych oraz kursów szkoleniowych. Usługi miały być wykonywane dla klientów zleceniobiorcy na terenie Niemiec. Umowa została zawarta na czas określony od 12 stycznia 2016r. do 12 stycznia 2017r. Jednocześnie w tym samym dniu E. K. zawarła z (...) sp. z o.o. (funkcjonująca poprzednio jako (...) sp. z o.o.) umowę o świadczenie usług nr 9/12/1/2016, na podstawie której zobowiązała się do wykonania usług polegających na opiece nad osobami starszymi lub chorymi oraz pomocy przy prowadzeniu gospodarstwa domowego w miejscu zamieszkania tych osób. Usługi miały być realizowane na terenie Polski. Umowa została zawarta na czas określony od 19 stycznia 2016r. do 12 stycznia 2017r. (umowy zlecenia: nr (...), k. 6-9 a.r., nr 9/12// (...), k. 10-15 a.r.).

W dniu 14 marca 2016r. (...) sp. z o.o. złożyła do (...) Oddział w O. informację w celu poświadczenia dokumentu o ustawodawstwie właściwym dla osoby, która wykonuje pracę najemną w dwóch lub kilku Państwach Członkowskich UE na podstawie art. 13.1 Rozporządzenia Parlamentu i Rady (WE) nr 883/2004, z wnioskiem o ustalenie ustawodawstwa właściwego dla E. K. i wydanie zaświadczenia na okres od 19 stycznia 2016r. do 12 stycznia 2017r. W powyższym piśmie wskazano, że E. K. we wskazanym okresie ma wykonywać pracę przez 20% czasu pracy w Polsce, gdzie wypracuje 11% wynagrodzenia oraz 80% czasu pracy za granicą, gdzie wypracuje 89% wynagrodzenia (wniosek do ZUS, k. 1-3 a.r.). Do wniosku dołączono m.in. dokumenty w postaci umowy o świadczenie usług z 12 stycznia 2016r., nr 8/12/1/2016, zawartej z (...) sp. z o.o. oraz umowy o świadczenie usług nr 9/12/1/2016 (umowy, k. 6-15 a.r.).

W dniu 19 kwietnia 2016r. (...) Oddział w O. wydał decyzję nr (...), w której odmówił wydania zaświadczenia o ustawodawstwie dotyczącym zabezpieczenia społecznego mającym zastosowania do osoby uprawnionej, na formularzu A1, dla E. K. na okres od 19 stycznia 2016r. do 12 stycznia 2017r. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że pismem z dnia 1 lipca 2015r. ustalono dla E. K. ustawodawstwo niemieckie w okresie od 24 lutego 2015r. do 23 lutego 2016r. i tak ustalone ustawodawstwo zostało potwierdzone w decyzji z dnia 18 września 2015r. W tym stanie sprawy organ rentowy stwierdził, że nie może wydać zaświadczenia o żądanej treści (decyzja ZUS z 19 kwietnia 2016r., k. 22 a.r.).

Na przełomie lat 2013-2016 podopieczną E. K. była M. G., odwołująca nie miała innych podopiecznych. Odwołująca mieszkała wraz z nią

w jej domu, zajmowała się przede wszystkim przygotowywaniem posiłków, sprzątaniem domu, robieniem zakupów oraz pomaganiem podopiecznej przy ubieraniu się oraz wychodziła z nią na spacer i wykonywała inne czynności według doraźnych potrzeb. Posiłki odbywały się regularnie, o stałych porach: śniadanie o 10:00, obiad o 12:30 i kolacja o 18:30. Między obiadem a kolacją odwołująca miała czas wolny, który spędzała u podopiecznej w domu lub wychodziła na spacer. Czasem wychodziła na spacer z podopieczną. Gdy podopieczna musiała gdzieś pojechać zwracała się do członków rodziny. Odwołująca wyjeżdżała do Niemiec na okres około 2 miesięcy, prace opiekunki wykonywała średnio 40 godzin tygodniowo. Po powrocie do Polski zajmowała się roznoszeniem materiałów reklamowych, ulotek i rozklejaniem plakatów, praca ta była wykonywana lokalnie przez około 3 godziny dziennie (zeznania E. K., k. 299-300 a.s., zeznania świadka M. W., e-protokół - płyta CD, k. 246 a.s.).

W toku postępowania, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. przeprowadził postępowanie wyjaśniające w sprawie ustalenia dla E. K. ustawodawstwa właściwego w okresie od 24 lutego 2016r. do 12 stycznia 2017r. w związku z wykonywaniem przez nią pracy w Niemczech i w Polsce. Po przeprowadzeniu postępowania (...) Oddział w O. sporządził w dniu 15 września 2017r. pismo, w którym ustalił dla E. K. ustawodawstwo polskie w okresie od 24 lutego 2016r. do 12 stycznia 2017r. Organ rentowy zaznaczył przy tym, że ustalenie właściwego ustawodawstwa ma charakter tymczasowy i stanie się ostateczne w terminie dwóch miesięcy od momentu poinformowania o nim instytucji wyznaczonych przez właściwe władze zainteresowanych państw członkowskich, o ile ustawodawstwo nie zostanie ostatecznie określone na podstawie art. 16 ust. 4 rozporządzenia wykonawczego lub przynajmniej jedna z zainteresowanych instytucji nie poinformuje (...) Oddział w O., przed upływem ww. terminu, o niemożności zaakceptowania określenia zastosowania ustawodawstwa lub o swojej odmiennej opinii w tym przedmiocie. Pismo o ustaleniu ustawodawstwa właściwego zostało wysłane do D. R. B. w B. w dniu 18 września 2017r. i dostarczone w dniu 21 września 2017r. Niemiecka instytucja nie wniosła zastrzeżeń do ustalonego pismem z dnia 15 września 2017r. ustawodawstwa polskiego, wobec czego organ rentowy uznał je za ostateczne od dnia 22 listopada 2017r. (pisma procesowe ZUS z 21 września 2017r., k. 310 a.s. oraz z 4 stycznia 2018r., k. 317 a.s., potwierdzenie odbioru/doręczenia, k. 318 a.s., informacja o wszczęciu postępowania wyjaśniającego, k. 4 a.r., pismo ZUS z 15 września 2017r., k. 49 a.r., potwierdzenie odbioru/doręczenia, k. 50 a.r. - plik dot. ustalenia ustawodawstwa właściwego).

W dniu 4 października 2017r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. wystawił zaświadczenie A1, w którym potwierdził, że E. K. podlega ustawodawstwu polskiemu w okresie od 31 grudnia 2016r. do 19 grudnia 2017r. (zaświadczenie A1, k. 331-333 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie wymienionych dowodów, obejmujących m.in. dokumenty oraz zeznania świadka i ubezpieczonej E. K.. Tak zebrane dowody nie budziły zastrzeżeń Sądu i nie były kwestionowane przez strony postępowania. Zeznania M. W. i E. K. Sąd uznał za wiarygodne. Sąd zważył, że relacje ww. osób były spójne, bowiem osoby te wskazywały na zbliżone lub korespondujące ze sobą okoliczności w zakresie funkcjonowania spółek marki M., w szczególności odnośnie specyfiki pracy zatrudnianych przez te spółki opiekunek.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Na wstępie należy zaakcentować, że w toku postępowania odwołująca się (...) sp. z o.o. uległa przekształceniu w (...) sp. z o.o., a następnie postawiona w stan likwidacji. Na rozprawie w dniu 7 lutego 2018r. pełnomocnik substytucyjny ww. spółki przedstawiła odpis z KRS potwierdzający powyższe informacje oraz poinformowała, że (...) sp. z o.o. została wykreślona z rejestru, a wpis stał się prawomocny z dniem 22 grudnia 2016r. (k. 334 a.s.). W oparciu o uzyskane informacje Sąd zobowiązał pełnomocnika odwołującej się spółki adwokat J. T. do wskazania, jakie jest jej stanowisko procesowe w zakresie odwołania tejże spółki, uwzględniając fakt, że ww. spółka została wykreślona z rejestru (k. 335 a.s.). W odpowiedzi na wskazane zobowiązanie pełnomocnik odwołującej się spółki przedłożyła pismo procesowe z dnia 22 lutego 2018r.,

w którym oświadczyła, że wykreślenie spółki (...) sp. z o.o. skutkuje utratą przez nią zdolności sądowej, a wobec braku następcy prawnego, zasadne jest umorzenie postępowania.

Zgodnie z art. 182 § 1 zd. 2 k.p.c. sąd umorzy postępowanie w razie stwierdzenia braku następcy prawnego strony, która utraciła zdolność sądową, a w każdym razie po upływie roku od daty postanowienia o zawieszeniu z tej przyczyny. Z kolei zgodnie z art. 355 § 1 k.p.c. sąd wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania, jeżeli powód cofnął ze skutkiem prawnym pozew lub jeżeli wydanie wyroku stało się z innych przyczyn zbędne lub niedopuszczalne.

Mając na względzie powyższe Sąd ocenił, że w rozpatrywanej sprawie zaszły przesłanki do częściowego umorzenia postępowania. Odwołująca się spółka została wykreślona z rejestru i tym samym utraciła zdolność sądową w sposób trwały i nieodwracalny (definitywny), zaś z oświadczenia jej pełnomocnika wynika, że nie ma żadnych następców prawnych (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 stycznia 2009r., I PK 133/08 oraz z dnia 9 grudnia 2011r., II PK 63/11; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 kwietnia 2011r., II PK 267/10). W tych okolicznościach Sąd na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. umorzył postępowanie w zakresie odwołania (...) sp. z o.o. w likwidacji od decyzji (...) Oddział w O. z 18 września 2015r., nr (...), o czym orzekł w punkcie 1 wyroku.

Przechodząc do rozważań odnośnie meritum, Sąd Okręgowy wskazuje, że spór koncentrował się wokół kwestii ustalenia właściwego ustawodawstwa w zakresie zabezpieczenia społecznego dla E. K.. Odwołujący skarżyli dwie decyzje ZUS w O.: z dnia 18 września 2015r., nr (...), ustalającą dla E. K. ustawodawstwo niemieckie jako właściwe za okres od 24 lutego 2015r.

do 23 lutego 2016r., oraz z 19 kwietnia 2016r., nr (...), odmawiającą wydania zaświadczenia o ustawodawstwie dotyczącym zabezpieczenia społecznego dla E. K. na okres od 19 stycznia 2016r. do 12 stycznia 2017r. Skarżący kwestionując powyższe decyzje podnieśli w odwołaniach szereg zarzutów, w tym również naruszenia przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego, jednakże mając na względzie przedmiot i treść zaskarżonych decyzji ocena zasadności zarzutów skarżących wymaga przede wszystkim uwzględnienia regulacji unijnych w zakresie procedury współpracy pomiędzy właściwymi instytucjami ubezpieczeń społecznych, której celem jest ustalenie jednego właściwego ustawodawstwa z zakresu ubezpieczeń społecznych dla osoby wykonującej pracę najemną i pracę na własny rachunek w dwóch państwach członkowskich - to jest art. 16 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. Urz. UE. L 284 z 2009r., s. 1, z późn. zm. – dalej jako rozporządzenie nr 987/2009 lub rozporządzenie wykonawcze), którego celem jest określenie sposobu zastosowania m.in. reguł kolizyjnych określonych w art. 13 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004r. (Dz. Urz. UE L. z 2004r. 166.1 z późn. zm. – dalej jako rozporządzenie nr 883/2004 lub jako rozporządzenie podstawowe).

Dla ustalenia kompetencji organu rentowego oraz sądów polskich w zakresie ustalenia istnienia zatrudnienia pracowniczego w innym państwie członkowskim, odpowiednio możliwości zastosowania art. 13 ust. 3 rozporządzenia nr 883/2004 przy ustalaniu ustawodawstwa właściwego dla ubezpieczonego mającego miejsce zamieszkania w Polsce oraz zastosowania poszczególnych etapów procedury opisanej w art. 16 rozporządzenia

nr (...), istotne znaczenie ma stanowisko przyjęte w wyroku Sądu Najwyższego

z 6 czerwca 2013r. (II UK 333/12, OSNP 2014 Nr 3, poz. 47). W jego uzasadnieniu Sąd Najwyższy stwierdził, że nie jest dopuszczalna ocena stosunku prawnego stanowiącego tytuł ubezpieczenia społecznego w innym państwie członkowskim przez instytucję miejsca zamieszkania osoby wnoszącej o ustalenie właściwego ustawodawstwa, ponieważ stwierdzenia spełnienia warunków ubezpieczenia społecznego w systemie prawnym państwa wykonywania pracy podlegającym koordynacji na podstawie nr (...) dokonują organy właściwe do stosowania tego prawa. Oznacza to, że polski organ rentowy (jako instytucja właściwa według miejsca zamieszkania wnioskodawcy) nie ma kompetencji do oceny spełnienia warunków objęcia wnioskodawcy ubezpieczeniem społecznym

w innym państwie członkowskim z tytułu wykonywania tam pracy najemnej. Podobny wniosek tyczy się kwestii oceny marginalności pracy wykonywanej przez zainteresowanego w jednym z państw członkowskich (art. 14 ust. 5b rozporządzenia wykonawczego).

Należy zauważyć, że wprowadzając z dniem 8 czerwca 2012r. przepis art. 14 ust. 5b podkreślono jednocześnie, że art. 16 znajduje zastosowanie we wszystkich przypadkach określonych w artykule 14 rozporządzenia wykonawczego. Oznacza to, że także

w przypadku, gdy instytucja miejsca zamieszkania zainteresowanego, do której skierowano wniosek o wydanie zaświadczenia A1 na podstawie art. 13 rozporządzenia podstawowego lub która takie zaświadczenie wydała i następnie uzyskała informacje, że zainteresowany

nie wykonuje pracy w schemacie przyjętym w tym przepisie lub że praca wykonywana przez zainteresowanego w jednym z państw członkowskich ma charakter marginalny,

w związku z czym wydane zaświadczenia A1 mogą podlegać wycofaniu, winien przeprowadzić postępowanie przewidziane w art. 16 rozporządzenia wykonawczego.

Powyższą konstatację potwierdzają tezy przedstawione przez Sąd Najwyższy

w wyroku z dnia 25 listopada 2016r. (I UK 370/15, niepublikowane). Sąd Najwyższy wskazał, że w sytuacji, gdy zachodzą podstawy do badania, czy praca zainteresowanego nie miała charakteru marginalnego, to niewątpliwie ostateczną decyzję o stosowaniu ustawodawstwa miejsca zamieszkania lub o braku podstaw do stosowania ustawodawstwa miejsca zamieszkania wydaje instytucja ubezpieczenia społecznego kraju, w którym złożono wniosek o ustalenie właściwego ustawodawstwa. Jednak w takiej sprawie powinno najpierw dojść do ustalenia właściwego ustawodawstwa w drodze decyzji tymczasowej, doręczonej właściwemu organowi zagranicznemu na podstawie art. 16 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego. Dopiero po zaakceptowaniu przez zagraniczną instytucję ubezpieczeniową decyzji tymczasowej lub przeprowadzeniu wzajemnych uzgodnień w drodze procedury koncyliacji, możliwe jest wydanie decyzji ostatecznej. Sąd, w postępowaniu odwoławczym od takiej decyzji, skupia uwagę na zachowaniu właściwej procedury wydania decyzji,

gdyż jego kompetencje do oceny stanu prawnego w innym państwie unijnym podlegają ograniczeniom, wynikającym również z konieczności sprawnego i szybkiego załatwiania takich spraw. W wyniku tego, celem przepisów koordynacyjnych było wprowadzenie mechanizmu efektywnego, transparentnego i szybkiego rozstrzygnięcia sporów o ustalenie właściwego ustawodawstwa. Ze względu na różnice między ustawodawstwami krajowymi co do określenia przedmiotu ubezpieczenia społecznego wprowadzono zasadę, że uwzględnianie okoliczności lub wydarzeń mających miejsce w jednym państwie członkowskim nie może w żaden sposób sprawiać, iż właściwym dla nich stanie się inne państwo ani że będzie się do nich stosować jego ustawodawstwo (pkt 11 preambuły rozporządzenia nr 883/2004). Stwierdzenia spełnienia warunków ubezpieczenia społecznego pracy najemnej w systemie prawnym państwa wykonywania pracy, podlegającym koordynacji na podstawie rozporządzenia nr 883/04, dokonują organy właściwe do stosowania tego prawa. Nie może budzić wątpliwości, że instytucja miejsca zamieszkania osoby ubiegającej się o ustalenie ubezpieczenia społecznego w innym państwie może powziąć wątpliwości zarówno co do określenia mającego zastosowanie ustawodawstwa, jak i czasu jego trwania, lecz trzeba podkreślić, iż może chodzić jedynie o wątpliwości co do określenia ustawodawstwa mającego zastosowanie do wnioskodawcy, z uwzględnieniem art. 13 rozporządzenia nr 883/04 i odpowiednich przepisów art. 14 rozporządzenia nr 987/2009. Wątpliwości tych instytucja miejsca zamieszkania wnioskodawcy nie może sama rozstrzygać, lecz musi dostosować się do trybu rozwiązywania sporów co do ustalenia ustawodawstwa właściwego, wskazanego w szczególności w art. 6, 15 oraz 16 rozporządzenia nr 987/2009, które nakazują zwrócić się – w przypadku istnienia wątpliwości bądź rozbieżności – do instytucji innego państwa członkowskiego. Instytucje niezwłocznie dostarczają lub wymieniają między sobą wszystkie dane niezbędne dla ustanowienia i określenia praw i obowiązków osób, do których ma zastosowanie rozporządzenie podstawowe. Przekazywanie tych danych odbywa się bezpośrednio pomiędzy samymi instytucjami lub za pośrednictwem instytucji łącznikowych. Zastosowanie znajduje również decyzja nr (...) Komisji Administracyjnej w sprawie ustanowienia procedury dialogu i koncyliacji w zakresie ważności dokumentów, określenia ustawodawstwa właściwego oraz udzielania świadczeń na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 (Dz. U. UE. C 106 z 24 kwietnia 2010r.). Poinformowanie więc przez osobę wykonującą pracę w dwóch lub więcej państwach członkowskich instytucji wyznaczonej przez właściwą władzę państwa członkowskiego,

w którym ma miejsce zamieszkania, wymaga – ze względu na zaistnienie czynnika ponadkrajowego w ubezpieczeniu społecznym – zastosowania procedury przestrzegającej właściwość i kompetencje instytucji ubezpieczeń społecznych, przewidzianej w przepisach art. 16 rozporządzenia nr 987/2009. Informacja, o której mowa, jest podstawą

do niezwłocznego, lecz tylko wstępnego i tymczasowego ustalenia ustawodawstwa właściwego, stosownie do zasad kolizyjnych ustalonych w art. 13 rozporządzenia podstawowego. O tymczasowym określeniu prawa, według którego obejmuje się tę osobę ubezpieczeniem społecznym, instytucja miejsca zamieszkania wnioskodawcy informuje wyznaczone instytucje państwa, w którym wykonywana jest praca. Od tej chwili biegnie termin dwóch miesięcy, w czasie których przynajmniej jedna z zainteresowanych instytucji może poinformować instytucję miejsca zamieszkania o niemożności zaakceptowania ustalonego ustawodawstwa lub o swojej odmiennej opinii w tej kwestii. Gdy to nie nastąpi, tymczasowe określenie ustawodawstwa staje się ostateczne (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 listopada 2016r., I UK 370/15, niepubl. oraz wyrok z dnia 18 stycznia 2017r., III UK 42/16, LEX nr 2238234).

Wskazać również należy, że pojęciu "wspólne porozumienie", o którym mowa w art. 16 ust. 4 rozporządzenia wykonawczego, ustawodawca unijny nie nadał jakiegś instytucjonalnej formy, zatem "wspólne porozumienie" może polegać na poinformowaniu przez instytucję właściwą miejsca świadczenia pracy najemnej o swoim stanowisku odnośnie do nieistnienia ważnego tytułu do ubezpieczenia społecznego na terytorium jej państwa oraz o wydaniu przez instytucję właściwą miejsca zamieszkania decyzji w indywidualnej sprawie (o charakterze tymczasowym - w trybie art. 16 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego)

o stosowaniu ustawodawstwa krajowego i zaakceptowaniu tej decyzji przez instytucję właściwą miejsca świadczenia pracy, w tym również w sposób „milczący”, poprzez niewniesienie zastrzeżeń (art. 16 ust. 3 in fine rozporządzenia wykonawczego) (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia z dnia 19 maja 2016r., III AUa 1489/15, LEX nr 2057039).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy wskazać należy, że w zakresie decyzji (...) Oddział w O. z dnia 18 września 2015r. kwestia ustalenia właściwego ustawodawstwa dla E. K. została już rozstrzygnięta w oparciu o procedury przewidziane w art. 16 rozporządzenia nr 883/2004. Zatrudniający wówczas E. K. podmiot – nieistniejąca już (...) sp. z o.o., funkcjonująca w tym czasie pod firmą (...) sp. z o.o. – złożył stosowny wniosek o wydanie zaświadczenia A1, a organ rentowy przeprowadził postępowanie wyjaśniające, na skutek którego stwierdził, że do E. K. zastosowanie znajduje ustawodawstwo niemieckie. Sąd Okręgowy zważył,

że organ rentowy prawidłowo, tj. zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 16 rozporządzenie nr (...), w pierwszej kolejności sporządził pismo o tymczasowym ustaleniu właściwego ustawodawstwa (pismo z lipca 2015r.), które zostało przesłane D. R. B., niemieckiej instytucji z zakresu ubezpieczeń społecznych. Pismo to i wyrażone w nim stwierdzenie ustawodawstwa niemieckiego nie było kontestowane przez tą instytucję, która mimo otrzymania pisma w dniu 6 lipca 2015r., w terminie dwóch miesięcy nie zajęła żadnego stanowiska, w szczególności nie wskazała, by właściwe było ustawodawstwo polskie, a tym samym instytucja ta milcząco zaaprobowała ustawodawstwo tymczasowo przyjęte przez organ rentowy.

W efekcie powyższego Sąd Okręgowy stwierdził, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych prawidłowo przeprowadził procedurę w zakresie ustalenia właściwego ustawodawstwa,

a w konsekwencji był uprawniony do wydania skarżonej decyzji o treści, którą odwołujący kontestowali w niniejszej sprawie. Wydanie decyzji o ustaleniu ustawodawstwa właściwego musi poprzedzać wymagana przez art. 16 ust. 4 rozporządzenia wykonawczego procedura, a jej brak oznacza, że organ rentowy, nie uzyskując stanowiska instytucji właściwej państwa świadczenia pracy najemnej, dokonał samodzielnej oceny stosunku prawnego stanowiącego tytuł ubezpieczenia społecznego w innym państwie członkowskim wobec osoby wnoszącej

o ustalenie właściwego ustawodawstwa. Taka okoliczność w niniejszej sprawie nie nastąpiła, gdyż skarżona decyzja z 18 września 2015r. została wydana po przeprowadzeniu procedury przewidzianej w ww. przepisie, tj. po ustaleniu ustawodawstwa tymczasowego

i po skierowaniu pisma w tej sprawie do stosownej instytucji niemieckiej, która nie wniosła

do niego żadnych zastrzeżeń. W sytuacji, gdy obie instytucje właściwe dojdą do wspólnego porozumienia, to ono ma decydujące znaczenie dla ustalenia ustawodawstwa właściwego, gdyż przepisy art. 13 ust. 2 i 3 rozporządzenia podstawowego mają na celu wyeliminowanie podwójnego (lub wielokrotnego) ubezpieczenia w różnych państwach członkowskich albo zapobieżenie sytuacji, w której dana osoba nie będzie podlegała żadnemu ustawodawstwu,

a nie ustaleniu ubezpieczenia korzystnego dla zainteresowanego (ze względu na wysokość składek). Zatem z punktu widzenia ustalenia ustawodawstwa w trybie art. 16 rozporządzenia wykonawczego istotne jest, aby w jego wyniku zainteresowany został objęty ubezpieczeniem tylko w jednym państwie członkowskim. Wprawdzie odbywa się to z uwzględnieniem przepisów rozporządzenia podstawowego zawierającego normy kolizyjne, ale nie oznacza to, że zainteresowany może w oparciu o nie kwestionować przed organem jednego państwa członkowskiego (miejsca zamieszkania) wspólne porozumienie,

a właściwie weryfikować stanowisko zajęte przez drugie państwo członkowskie (miejsca wykonywania pracy najemnej) o nieistnieniu w tym państwie ważnego tytułu ubezpieczenia, żądając ustalenia wybranego przez siebie ustawodawstwa. Temu bowiem służy inna instytucja koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, a mianowicie ustanowione w art. 19 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego uprawnienie zainteresowanego do wystąpienia do instytucji danego państwa członkowskiego z wnioskiem o wydanie poświadczenia na formularzu A1, a wówczas ocena takiego żądania należy do organów

i instytucji właściwych tego państwa członkowskiego (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w G. z dnia 11 lipca 2017r. III AUa 1740/16; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2016r., I UZ 22/16).

Skoro więc instytucje dwóch państw uzgodniły zastosowanie dla E. K.

ustawodawstwa niemieckiego w wyniku stwierdzenia (...) Oddział w O. i „milczącej” aprobaty instytucji niemieckiej, wyrażającej się w braku zastrzeżeń do stanowiska organu rentowego, to sąd powszechny takim uzgodnieniem jest w zasadzie związany, tym bardziej, że na tle cytowanego wyżej orzecznictwa, nie jest władny do wykluczenia ustawodawstwa niemieckiego jako właściwego. Co prawda pełnomocnicy odwołujących się podnosili w toku postępowania kwestię marginalnego charakteru pracy, jaka zdaniem organu rentowego miała być przez E. K. świadczona w Polsce i kwestionowali poczynione przez ZUS ustalenia w tym zakresie, jednakże w ocenie Sądu kwestia ta miała w istocie drugorzędne. Skoro polska i niemiecka instytucja ubezpieczeniowa zawarły wspólne porozumienie co do właściwego ustawodawstwa, zaś rola sądu ubezpieczeń społecznych w tym kontekście ogranicza się zasadniczo do badania prawidłowości zastosowania procedury współpracy między tymi instytucjami, to zdaniem Sądu nie było możliwości, aby o tych kwestiach rozstrzygać. W tych okolicznościach odwołania od decyzji (...) Oddział w O. z dnia 18 września 2015r., jako bezzasadne, Sąd oddalił na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., o czym orzekł w punkcie 2 sentencji wyroku.

Jeśli chodzi zaś o decyzję (...) Oddział w O. z dnia 19 kwietnia 2016r.,

to dotyczyła ona odmowy wydania zaświadczenia o ustawodawstwie dotyczącym zabezpieczenia społecznego na formularzu A1, dla E. K., na okres od 19 stycznia 2016r. do 12 stycznia 2017r. W oparciu o prezentowane wyżej rozważania oraz poglądy orzecznictwa Sąd przyjął, że wystawienie ww. zaświadczenia musi być poprzedzone przeprowadzeniem postępowania z art. 16 rozporządzenia nr 987/2009 przez instytucje zabezpieczenia społecznego państw członkowskich, w których praca jest wykonywana. Organ rentowy został więc zobowiązany do przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego w sprawie ustalenia dla E. K. tymczasowego ustawodawstwa właściwego w okresie od 24 lutego 2016r. do 12 stycznia 2017r. Wykonując zobowiązanie organ rentowy sporządził w dniu 15 września 2017r. pismo, w którym ustalił dla E. K. tymczasowo ustawodawstwo polskie w okresie od 24 lutego 2016r. do 12 stycznia 2017r. Pismo to zostało przesłane do D. R. B. w B. w dniu 18 września 2017r. i dostarczone w dniu 21 września 2017r., zaś ww. niemiecka instytucja ubezpieczeń społecznych w ciągu dwóch miesięcy nie przedstawiła swojego stanowiska. W konsekwencji organ rentowy uznał ustawodawstwo polskie dla E. K. za powyższy okres jako ostateczne od dnia 22 listopada 2017r.

W tych okolicznościach odwołanie od decyzji z dnia 19 kwietnia 2016r. należało uznać za częściowo zasadne. Skoro bowiem kwestia właściwego ustawodawstwa została ustalona pomiędzy odpowiednimi instytucjami ubezpieczeń społecznych zainteresowanych Państw Członkowskich (ZUS i instytucji niemieckiej), a konsekwencją tych ustaleń było stwierdzenie za powyższy okres ustawodawstwa polskiego jako właściwego, to (...) Oddział w O. jest zobowiązany do wydania odwołującej się spółce stosownego zaświadczenia w tym zakresie. Sąd miał przy tym na względzie, że nie mógł uwzględnić odwołania w całości zgodnie z żądaniem odwołujących, tj. za okres od 19 stycznia 2016r., gdyż organ

rentowy decyzją z 18 września 2015r. stwierdził już jako właściwe ustawodawstwo niemieckie za okres do 23 lutego 2016r. Podobnie Sąd nie mógł uwzględnić odwołania w zakresie, w jakim miało ono dotyczyć wydania zaświadczenia za okres od 31 grudnia 2016r. do 12 stycznia 2017r., gdyż z uzyskanych na rozprawie w dniu 7 lutym 2018r. informacji (potwierdzonych w załączniku do protokołu rozprawy z 19 marca 2018r.) wynika, że ZUS wystawił zaświadczenie A1 za okres od 31 grudnia 2016r. do 19 grudnia 2017r. (k. 334-335 a.s.).

Powyższe oznacza, że odwołanie od decyzji z dnia 19 kwietnia 2016r. jako częściowo zasadne skutkowało stosowną zmianą zaskarżonej decyzji, zaś w pozostałej części jako bezzasadne podlegało oddaleniu.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnik ubezpieczonej E. K. i zainteresowanego (...) sp. z o.o. w likwidacji oraz pełnomocnikowi ZUS.